

der have gaaet ud paa at tale frit om Religionen? Det forekommer mig, at det ærede Medlem og hans Venner ikke have negtet sig synderligt i den Henseende, saa det er den Art Karakteristiker af Tilstanden, som vi Alle kunne tage og søle paa er mere Fantasi end Virkelighed. Naar man saaledes kan vurdere Værdien af Paastanden paa Omraader, hvor Kontrollen ligger os nær, hvad skal man da mene om Paastande, der gjælde Sager og Forhold, hvor det ikke er os muligt saa let at kontrollere Rigtigheden? Nei! den Art kolossale Overdrivelser om den bestaaende Tilstand gjør intet Gavn for nogen Sags Fremme, den fører ikke til Reform, men kan kun føre os bort derfra.

J det Hele taget tror jeg ikke, at det er ved en smaaftilet, karrikierende Kritik, at man fremmer en Reform. Selv om vi fik Forandringer i dette eller hint Fakultet, selv om vi fik en Person ombyttet med en anden, selv om den Tragedie, som det ærede Medlem fra Aarhus (Wingel) talte om forleden, blev spillet til Ende, og vi fik en Mand ind, som har ønsket at faae Ansættelse, tror man saa, at man vilde naae en væsentlig anden Tilstand. Jeg tror, det vilde blive væsentlig det Samme som hidtil. Personstifter og den Art Lapperier skabe ikke en Tilstand, som den, vi bør tilstræbe; det vilde ikke fjerne den Grundskade, hvoraf vort Samfund lider paa dette Omraade. Den Grundskade, som adskillige af vore mest fremragende Mænd for mange Aar tilbage have gjort opmærksom paa, er nemlig den Kløft, der dannes i vort Samfund gjennem Universitetet mellem de akademisk Dannede og den øvrige Del af Befolkningen, mellem Examinerede og Ikkeexaminerede. Den Kløft har Grundtvig paatalt fra sit mere idealistiske Standpunkt, og Tscherning fra sit mere materialistiske Standpunkt, men de mødtes i Erkjendelsen af, at deri laa vor Grundskade, og det, som skulde bekjæmpes. Det er Noget, som er uendelig vigtigere, end om vi faae Smaaforandringer her og der ved Fakulteterne. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) udfastede Tanken om to Universiteter, og han antydede tillige en Ordning, hvorved man fik to Sæt Universitetetslærere, hvoraf det ene Sæt mere skulde hysle med Vidensstaben, og det andet mere lægge sig efter Læregjerningen. Jeg er ikke vis paa, at jeg har forstaaet det ærede Medlem ganske rigtig. Hvis to Universiteter skal betyde det Samme som, at vi skulle have to i samme Støbning, saa skjønner jeg ikke, at vi vandt synderlig derved. Hvis Meningen derimod er, at vi, ved Siden af den Højskole, vi nu have, skulde have en anden, men

indrettet paa en ganske anden Maade, en virkelig fri Videnskabernes Højskole, der ikke spurgte om Examinat, og som udbannede uden at sætte sig Examen som Maal, altsaa en Højskole, der efter de stiftende Leders Vilkaar vilde svare til, hvad Grundtvig i sin Tid tog Ordet for, naar han talte om en Højskole i Sorø, saa har denne Tanke min fulde Sympathi. Ligeledes mener jeg, at det vilde være særdeles heldigt, om vi kunde faae en Deling af Universitetets Lærere i dem, der særlig skulde hysle med Vidensstaben, og dem, der skulde give sig af med Læregjerningen. Jeg veed ikke, om man mener, at vi have Raad til en saadan Ordning, thi det er jo sikkert nok, at den vilde medføre en betydelig Merudgift til Universitetet; men, at en saadan Ordning vilde være særdeles heldig, derom tror jeg, at Ingen kan være i Tvivl, som overhovedet har lidt Kjendskab til Universitetets Forhold. Thi det finder jo jævnlig Sted, at en Mand, som kan være en fortrinlig Videnskabsmand, er en meget ringe Lærer. Et Exempel herpaa, som jeg har havt særlig Leilighed til at kjende, var afdøde Professor Magesen. Han var ganske sikkert en flittig og dygtig Granster, der har sat mange Tanker i Bevægelse, men som Lærer var han alt Andet end heldig, han savnede fuldstændig den Kunst at kunne fremsætte sine Meninger paa en for Tilhørerne blot nogenlunde taalelig Maade. Altsaa en Deling i den Retning, som blev antydet af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), vilde ganske sikkert i og for sig være heldig, men jeg veed ikke, om man vil være rede til at tage Konsekventerne deraf paa andre Omraader.

Efter disse mere almindelige Bemærkninger vil jeg tillade mig at gjøre nogle specielle Bemærkninger til adskillige ærede Medlemmer angaaende Angrebene paa det juridiske Fakultet. Jeg har udtalt — og jeg gjentager det her — at jeg anser ikke det juridiske Fakultet for at være hævet over Kritik. Jeg mener, der er Meget, der kunde trænge til Omordning. Men jeg har kun, for at fremme en rigtig Forstaaelse af Sagen, villet protestere mod, at dette Fakultet var et særligt Mønster paa Slethed. Jeg har villet gjøre gjældende, at det juridiske Fakultet ikke faldt mere ind under Kritik end de andre Fakulteter, at de Mangler, som fandtes ved det Fakultet, gennemgaaende fandtes ved hele vor nuværende Ordning. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Wingel) fik en Forbundsstøtte i det ærede Medlem fra Ringsted (Lauridsen). Men det var en høist eiendommelig For-